

„PRAKTIKAPROTSSESSI TUNNUSTAMINE KUTSE- JA KÕRGHARIDUSES 2022“

Koostatud 2018
Uuendatud 2022

Koostajad:

Katriin Visnapuu katriin.visnapuu@emu.ee

Anne Kersna anne.kersna@kehtna.edu.ee

Diana Eller diana.eller@khk.ee

Eneken Titov eneken@eek.ee

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EESMÄRK JA METOODIKA

Praktikaprotsessi tunnustamissüsteemi eesmärgiks on toetada koolide praktikaprotsessi arendamist, sh lähtuda praktika planeerimisel, elluviimisel, ülevaatusel ja parendamisel ühtsetest põhimõtetest ja kriteeriumidest. Koolipoolne praktikasüsteemi enesehindamine annab koolile võimaluse analüüsida praktikasüsteemi kui terviku toimivust ning analüüsi tulemustele tuginedes kaardistada praktikaga seonduvad tugevad ja arendatavad küljed. Kooli praktikaprotsessi hindamine etteantud kriteeriumide põhjal välishindajate (assessorite) poolt annab koolile võimaluse saada tagasisidet sõltumatutelt hindamisekspertidelt kooli praktikasüsteemi toimimise, sh tugevuste ja parendamist vajavate valdkondade kohta ning ettepanekuid praktikasüsteemi tõhustamiseks.

Praktikaprotsessi tunnustamissüsteemis saab osaleda terve õppekavarühma või -grupiga või üksikute õppekavade/erialade kaupa.

Praktikasüsteemi hindamine tugineb pideva parenduse põhimõttele, PDCA tsüklile (*P-plan (paneeri); D-do (teosta), C-check (kontrolli, mõõda, uuri), A-act (korrigeeri/parenda)*), kus planeerimise faasis määratletakse eesmärgid, mis on vajalikud osapoolte ja regulatsioonidest tulenevate nõuete täitmiseks ning mis on kooskõlas organisatsiooni poliitikaga ja eesmärkidega. Teostamise faasis rakendatakse planeeritud protsessid. Kontrollimise faasis jälgitakse planeeritu elluviimist, mõõdetakse toimivuse vastavust planeeritule ja osapoolte nõuetele ning kooskõla organisatsiooni poliitika ja eesmärkidega. Korrigeerimise faasis võetakse ette tegevused protsessi toimimise parendamiseks.

Kooli praktikaprotsessi tunnustamissüsteemi raames viib kool läbi eneseanalüüsi ja koostab aruande, milles järgitakse hindamiskriteeriumide struktuuri. Iga hindamiskriteeriumi all on välja toodud alakriteeriumid, mis iseloomustavad toimiva praktikasüsteemi kvaliteeti. Kool analüüsib ja kirjeldab iga alakriteeriumi juures, kas ja kuidas on antud põhimõtteid praktikasüsteemis järgitud ning viitab dokumentatsioonile. Iga hindamiskriteeriumi lõpus teeb kool kokkuvõtte selle kriteeriumi peamistest tugevustest ja parendusvaldkondadest ning nimetab ära ka juba kavandatud parendustegevusi.

Enesehindamise aruande lõpus toob kool välja kokkuvõttena analüüsitava praktikasüsteemi olulisemad tugevused ja parendusvaldkonnad ning planeeritud parendustegevuste kava.

Assessorid tutvuvad kooli esitatud praktika enesehindamise aruande jm praktikadokumentatsiooniga ning intervjuerivad hindamiskülastusel praktikaga seotud osapooli. Koolist saadud informatsiooni ja dokumentatsiooni sisuanalüüsile tuginedes annavad assessorid koolile kirjaliku tagasiside praktikasüsteemi toimivuse, tugevuste ja parendamist vajavate valdkondade osas, samuti teevad ettepanekuid praktikasüsteemi arendamiseks. Tunnustatakse kooli praktikasüsteemi ja ka osalemist protsessis. Kvaliteedimärgi statuut on lisa 1.

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÖM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

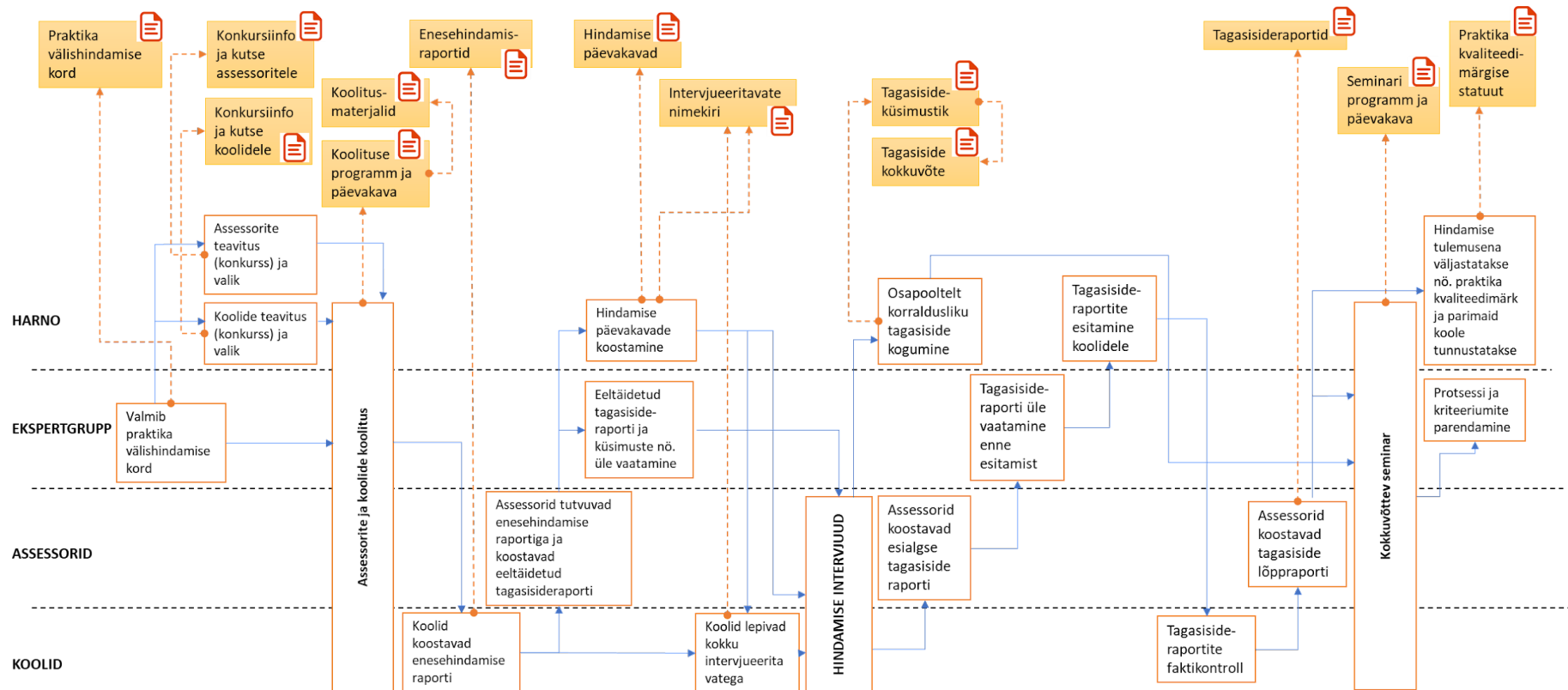

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TUNNUSTAMISPROTSESSI JOONIS

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

OSAPOOLTE ROLLID TUNNUSTAMISPROTSESSIS

1. Haridus- ja Noorteamet

- Assessorite ja koolide teavitus
- Koolituse korraldamine koolipoolsetele koordinaatoritele ja assessoritele
- Tagasiside vahendamine õpipoiss-assessoritele
- Hindamisega seotud dokumentide (raportid jne) vahendamine ja haldamine
- Tagasiside kogumine, analüüsimine ja tulemuste kommunikeerimine
- Protsessi parendamise algatamine ja elluviimine
- Kvaliteedimärgi väljaandmine
- Hindamisprotsessi laiem peegeldamine ühiskonda
- Info üldine vahendamine ja haldamine

2. Juhtassessorid

- Assessorite ja koolide ettevalmistuse ja koolituse läbiviimine
- Koolide ja assessorite nõustamine protsessi vältel
- Õpipoiss-assessorite juhendamine ja toetamine
- Hindamisega seotud tegevuste ajaline ja sisuline planeerimine ning protsessi toimivuse tagamine vastavalt planeeritule
- Hindamiskülastuse korraldamine ja läbiviimine koostöös assessorite ja koolidega
- Tagasisideraporti koostamine koostöös assessoritega ning selle kooskõlastamine juhtassessoritega
- Hindamisprotsessi kui terviku tagasisidestamine Haridus- ja Noorteametile
- Võimalusel osalemine praktikasüsteemi tunnustamise lõpuseminaril

3. Assessorid

- Assessorite infopäeval osalemine
- Kooli enesehindamise aruandega tutvumine
- Koolikülastusel osapoolte intervjuerimine ja praktikasüsteemi lisadokumentatsiooniga tutvumine
- Koolile tagasisideraport koostamine ja esitamine
- Hindamisprotsessi kui terviku tagasisidestamine juhtassessorile ja Haridus- ja Noorteametile
- Võimalusel osalemine praktikasüsteemi tunnustamise lõpuseminaril

4. Õpipoiss-assessorid

- Assessorite infopäeval osalemine
- Kooli enesehindamise aruandega tutvumine

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

- Koolikülastusel töövarjuna osalemine ja praktikasüsteemi lisadokumentatsiooniga tutvumine
- Tagasisideraporti koostamisse panustamine (sh vaatab, kas raport on sidus, terviklik, keeleliselt korrektne jne ja annab selle kohta assessoritele tagasisidet)
- Hindamisprotsessi kui terviku tagasisidestamine juhtassessorile ja Haridus- ja Noorteametile
- Soovitav osaleda praktikasüsteemi tunnustamise lõpuseminaril

5. Koolid

- Sissejuhataval koolitusel osalemine
- Protsessi tutvustamine koolis (kolleegid, juhtkond jt huvipooled)
- Koolis praktikasüsteemi enesehindamise läbiviimine
- Praktikasüsteemi enesehindamise aruande koostamine
- Assessorite koolikülastuse ettevalmistamine, sh ettevõtete ja õppijate organiseerimine koolis toimuvale hindamisintervjuule
- Koolikülastusel hindamisintervjuul osalemine ja assessoritele vajamineva praktikadokumentatsiooni esitamine
- Assessorite koostatud tagasisideraportiga tutvumine ja vajadusel raportis olevate ebatäpsuste osas tagasiside andmine assessoritele, mida arvestatakse koolile esitatud lõppraporti koostamisel
- Hindamistulemuste tutvustamine koolis
- Enese- ja välishindamise käigus selgunud parendusvaldkondade arvestamine praktikasüsteemi arendusel koolis
- Soovitav osaleda praktikasüsteemi tunnustamise lõpuseminaril
- Hindamiskogemuse jagamine ja protsessi tagasisidestamine

Kooli enesehindamise aruande koostamise alused

- Tõendus põhisisus – kõik tegevused, faktid jm nii aruandes kui hindamisvestlusel on põhjendatud ning tõendatud andmete ja dokumentidega
- Tervikuna PDCA-tsükli põhine – nii kogu protsessis kui väiksemates osades on tegevused kirjeldatud lähtuvalt kvaliteediringi põhimõtetest: planeeri – vii ellu – kontrolli – parenda
- Kooli/õppekavarühma tutvustus - kooli ja tema praktikaprotsessi mõistmiseks on välja toodud selle kirjeldus ja eripärad võrreldes näiteks kooli teiste praktikatega.
- Näited – praktika toimivuse selgitamiseks ja tõendamiseks on toodud näiteid nii oma parimatest praktikatest kui ka arendustest.

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

- Analüüsiv, selgitav – kõik toodud kirjeldused ja näited põhinevad analüüsil ja selgitustel, miks ja kuidas kool oma praktikat planeerib, ellu viib ja tagasisidestab.
- Tegevuste regulaarsus ja süsteemsus – võimaldab näidata trende ning vältida juhuslikkust. Regulaarsus ja süsteemsus viitavad hästi ja läbimõeldult juhitud praktikaprotsessile.
- Konkreetsus ja korduste vältimine – toetamaks praktikaprotsessi mõistmist ka väliste inimeste poolt, on oluline, et sellest antud kirjalik ülevaade on konkreetne, korrektse väljendusega ning ilma kordusteta. Kuigi kõik praktika osad (planeerimine, rakendamine,arendamine) on omavahel tihedalt seotud, siis valime aruandes ühe koha, kus ühte või teist asja kirjeldada ning teistes aruande osades saame vajadusel sellele kirjeldusele viidata.
- Kirjeldame osapoolte vaateid/rolli – kui praktikaprotsessi toimivusse on kaasatud ka teised osapooled, siis on oluline nende panust ka väärtustada, tuues selle välja ja selgitades.

MÕISTED

Assessor – kooli praktikasüsteemi kvaliteedi hindaja ja tagasisidestaja, kes toob välja hinnatavate kriteeriumide kaupa kooli praktikaprotsessi tugevused ja parendusvaldkonnad, annab kooli praktikasüsteemi edasiarendamiseks soovitusi ning osaleb kooli praktikaprotsessi kokkuvõtva hinnangu koostamises.

Juhtassessor – kooli praktikaprotsessi kvaliteedi hindajate meeskonna juht, kes osaleb nii juhthindajana kui ka koordineerib hindamise läbiviimist antud koolis.

Enesehindamine – kooli praktikaprotsessi rakendamise ja arendamise raames tehtavate tegevuste ja tulemuste analüüs vastavalt etteantud kriteeriumidele, mille tulemusena koondatakse enesehindamise aruandesse praktikaprotsessiga seotud tegevuste kirjeldused, tuuakse välja tugevused ja parendamist vajavad valdkonnad ning kavandatud parendustegevused

Kooli enesehindamise aruanne – enesehindamistulemusi kajastav vormikohane dokument, mis sisaldab koolipoolseid kirjeldusi selle kohta, kuidas aruande struktuuris etteantud kvaliteedikriteeriume koolis järgitakse ning mis seda tõendab, millised on kooli hinnangul iga kriteeriumi puhul tema praktikaprotsessi tugevused ja parendusvaldkonnad ning milliseid parendustegevusi on kavandatud.

Hindamiskriteerium - kirjeldab praktikasüsteemi toimivuse taset ja ulatust tõendus põhiselt kogutud informatsiooni alusel.

Hindamiskülastus – assessorite praktikasüsteemi hinnatava õppeasutuse külastus, mille käigus assessorid tutvuvad hinnatava kooliga, viivad läbi intervjuusid erinevate praktika

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

osapooltega ning tutvuvad vajadusel kooli praktikasüsteemi toetava ja reguleeriva dokumentatsiooniga.

Hindamisprotsess – omavahel seotud tegevuste kogum, mille käigus toimub praktikasüsteemi hindamine.

Hindamisintervjuu – assessorite poolt küsimuste esitamine ja praktika osapoolte poolt küsimustele vastamine suusõnalises vormis.

Huvigrupp - üksikisikud või organisatsioonid, kes on otseselt või kaudselt mõjutatud organisatsiooni poolt rakendatud ja kavandatavatest tegevustest.

Kooli praktikakorralduse kava – igaks õppeaastaks koostatav kava, milles määratakse kindlaks praktikaperioodid; praktikakohad ja -juhendajad täpsustatakse õppeaasta jooksul.

Kvaliteet – vastavus huvigruppide ootustele, vajadustele ja nõuetele.

Kriteerium – põhimõte, mille järgi hinnatakse praktikasüsteemi toimivust.

Meetod – tegutsemisviis, lahendusviis, otstarbekas toimimisviis, tehnika, tööriist mingi kindlalt piiritletud ülesande täitmiseks, sh. plaanipärasteks ja/või järjepidevaks tegutsemiseks.

Metoodika – korrastatud lähenemine suuremale tegevusele.

Parendus – tegevus mis keskendub tulemuslikkuse suurendamisele.

Praktika – õpiväljundite saavutamiseks korraldatav sihipärane tegevus, mis on suunatud õpitud teadmiste ja oskuste rakendamisele töökeskkonnas õppeasutuse määratud vormis ning juhendaja juhendamisel

Praktika maht – praktikandi praktilal viibimise aeg päevades, tundides vms.

Praktika koondaruanne – kooli poolt koostatud aruandlusvorm jooksva õppeaasta praktikate analüüsiks.

Praktika osapooled – grupp, kes on huvitatud praktika õnnestumisest, sh kool, üksus, koolipoolne praktikajuhendaja, praktikat pakkuv organisatsioon (edaspidi ettevõtte), ettevõttepoolne praktikajuhendaja ja õppija (praktikant).

Praktika raamleping – tunnustatud ettevõttega sõlmitud leping, milles sätestatakse kooli ja ettevõtte kohustused ja vastutus korralduslikes küsimustes.

Praktika seire – kooli esindaja, praktikandi ja praktikaettevõtte vaheline suhtlus õpiprotsessi jälgimiseks, mis sisaldab vähemalt ühte kooli esindaja kontrollkäiku ettevõttesse.

Praktikaaruanne – õpiprotsessi analüüsi eesmärgil loodud aruandlusvorm, mille esitamine on eelduseks praktika arvestamisele. Praktikaaruande osadeks on praktikapäevik jt praktikakorraldusdokumendid.

Praktikajuhend – praktika eesmärgid, ülesandeid, juhendamist, hindamist ja tagasiside

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÖM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

andmist käsitlev materjal õppijale, ettevõtte- ja koolipoolsele juhendajale.

Praktikajuhendaja – vastava ettevalmistuse saanud kooli- või ettevõttepoolne juhendaja, kelle peamiseks ülesandeks on toetada praktikandi õpiprotsessi praktika ettevalmistamise, läbiviimise ning tagasisidestamise etapis.

Praktikaleping – kolmepoolne leping, mis määratleb osapoolte rollid ja vastutused praktikaprotsessis, mille tingimused on sätestatud kutseõppeasutuse seaduses.

Praktikaperiood – periood praktika dokumentide esitamisest praktika aruande kaitsmiseni.

Praktikapäevik – igapäevase õpikogemuse refleksiooni eesmärgil sisse seatud dokumendi vorm, mis sisaldab (a) õpisisu, (b) õppe ajalist mahtu, (c) õpikogemuse analüüsi ja (d) juhendaja hinnangut igapäevasele õpiprotsessile.

Protsess – omavahel seotud või vastastikku toimivate tegevuste kogum, mis kasutab sisendeid kavatsatud tulemuste saavutamiseks.

Tagasisideraport – assessorite poolt koostatud kirjalik tagasiside koolile, milles on kooli praktikasüsteemi kvaliteedi hindamise tulemustele tuginedes välja toodud kooli praktikaprotsessi tugevused ja parendamist vajavad valdkonnad

Välishindamine – sõltumatute välishindajate (sh assessorite) läbiviidud organisatsiooni /süsteemi/protsessi taseme hindamine, mille tulemusena antakse tagasisidet tugevuste ja parendusvaldkondade kohta ning asjakohane tunnustus.

Õppija individuaalne praktikakava (kutsehariduses) – praktika dokument, mis sisaldab individuaalset praktika eesmärki, ülesannet, õpiväljundeid ja läbitud õpinguid ning mis on kolmepoolse lepingu kohustuslik lisa.

PRAKTIKAPROTSESSI HINDAMISKRITEERIUMID

1. PRAKTIKA PLANEERIMINE

1.1 Kool väärtustab praktikat

- Praktika on kajastatud kooli strateegilistes dokumentides
- Praktikat väärtustatakse kõikides kooli õppekavarühmades/õppekavagruppides ja tehakse omavahel koostööd praktika tulemuslikkuse tõstmiseks (interdistsiplinaarne koostöö)
- Ühtsed praktikakorralduse põhialused (süsteem) on formuleeritud
- Praktika arendusse on kaasatud ettevõtted
- Kõik praktikaga seotud osapooled on koolitatud, informeeritud, teadlikud ja kaasatud
- Koolil on olemas praktika osapoolte tunnustamissüsteem (tunnustamise põhimõtted ja kord)

1.2 Praktika on sidus

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

- Praktika eesmärk, õpiväljundid ja praktikaülesanded ning praktika hindamine on omavahel kooskõlas
- Praktika toetab õppekava õpiväljundite saavutamist
- Praktika sisu vastab praktika eesmärgile

1.3 Õppekorraldus toetab praktika läbiviimist

- Praktikaprotsess on kirjeldatud ja seda järgitakse
- Praktika toimumine, läbiviimine ja hindamine on seotud asjakohaste üldpädevuste arendamisega
- Praktikaga seotud tegevused toimuvad koolis ettenähtud ajakava järgi
- Praktika sooritamiseks vajalik info jõuab õigeaegselt kõikide osapoolteni
- Praktika sooritamiseks vajalikud kompetentsid on kooli õppes omandatud
- Praktika õpiväljundid on saavutatavad ette antud mahuga
- Praktika toimumist toetab digikeskkond (näit võimalus elektroonselt esitada, tagasisidestada, koondada jne praktikadokumente)
- Koolil on olemas praktika eesmärkide saavutamist toetav dokumentatsioon
- Koolil on läbi mõeldud ja toimiv praktikat puudutava informatsiooni hoidmise- ja haldamise süsteem
- Õppijal on võimalus saada tuge ja nõustamist enne praktika algust
- Koolil on olemas praktikakoha sobivuse hindamise põhimõtted

1.4 Praktikaettevõtteid valmistatakse ette ja toetatakse

- Ettevõtted, kellega tehakse praktika raames koostööd, on sobivad antud praktika läbiviimiseks
- Ettevõttel on võimalik saada tuge ja nõustamist enne praktika algust
- Kool võimaldab ettevõttepoolsetel praktikajuhendajatel arendada praktikajuhendamiseks vajalikke kompetentse
- Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolituste sisu toetab praktika läbiviimiseks vajalike kompetentside omandamist
- Kool tagab, et praktikaettevõtte on tutvunud kooli poolt koostatud praktikadokumentatsiooniga
- Määratud on kooli ja ettevõtete vahelise koostöö toimimise eest vastutavad töötajad ja nende rollid
- Tööandjatel võimaldatakse tutvustada oma ettevõtteid kui praktikakohti õpilastele
- Ettevõttepoolne praktikajuhendaja on motiveeritud ja pädev õppijat juhendama
- Olemas on osapoolte vaheline kokkulepe praktika läbiviimiseks

2. PRAKTIKA TOIMUMINE

2.1. Praktika sooritamine ja osapoolte koostöö

- Praktika on eesmärgipärane ja toimub vastavalt planeeritule (sh. dokumenteeritule)
- Kõik praktikaettevõtted on kooli poolt sobivaks hinnatud
- Valitud praktika läbiviimise meetodid ja viisid sobivad praktika eesmärgiga

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

- Praktikale sooritatud ülesanded on õpilase poolt kirjalikult ja jooksvalt fikseeritud (nt praktikapäevikus)
- Osapooltel on ülevaade praktika kulgemisest

2.2 Praktika juhendamine

- Ettevõttepoolne praktikajuhendaja toetab praktikanti ettevõttesse sisseelamisel ja ettevõtte töökorralduse põhimõtetega tutvumisel ja rakendamisel
- Õppija juhendamine (ettevõttepoolsest juhendajalt) ja nõustamine (koolipoolsest juhendajalt) on tagatud kogu praktikaprotsessi jooksul
- Praktikaga ja/või praktikandiga seotud küsimused/probleemid lahendatakse osapoolte vahelises koostöös

2.3. Õppija praktika tulemuste hindamine

- Õppija saab kujundavat tagasisidet kogu praktika toimumise aja vältel
- Õppijal on võimalus kasutada VÕTA't praktika arvestamiseks
- Praktika hindamisse on kaasatud kõik osapooled
- Praktika kokkuvõttev hindamine toimub kokkulepitud meetodite ja kriteeriumite alusel
- Praktika hindamine on praktikandi arengut toetav protsess

3. TAGASISIDESTAMINE JA PARENDAMINE

- Praktika protsessi kohta kogutakse süsteemselt tagasisidet kõikidelt osapooltelt
- Kogutud tagasiside analüüsi tulemused on kättesaadavad kõikidele osapooltele
- Tagasisidet arvestatakse ja selle põhjal toimub praktikaprotsessi parendamine
- Praktikaprotsessi analüüsist tulenevaid järeldusi kasutatakse õppeprotsessi/õppekava parendamisel/arendamisel.
- Praktika osapoolte parimaid tegevusi praktikal märgatakse ja neid tunnustatakse

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

PRAKTIKASÜSTEEMI ENESEHINDAMISE VORM KOOLIDELE

Praktikasüsteemi eneseanalüüs viiakse koolis läbi, kas õppekavagrupi/õppekavarühma lõikes või kooli valitud üksikute õppekavade/erialade osas

Eneseanalüüsil tuleb järgida hindamiskriteeriumide struktuuri. Iga hindamiskriteeriumi all on välja toodud alakriteeriumid, mis iseloomustavad toimiva praktikasüsteemi kvaliteeti. Kool analüüsib ja kirjeldab iga alakriteeriumi juures, kas ja kuidas on antud põhimõtteid praktikasüsteemis järgitud, viitab dokumentatsioonile, mis seda tõendab/reguleerib ja toob välja asjakohaseid näiteid. Iga hindamiskriteeriumi lõpus teeb kool kokkuvõtte peamistest tugevustest ja parendusvaldkondadest ning nimetab ära ka juba kavandatud parendustegevusi.

Eneseanalüüsi lõpus toob kool välja praktikaprotsessi olulisemad tugevused, parendusvaldkonnad ja planeeritud parendustegevuste kava.

Kooli andmed	
Õppekavagrupp/õppekavarühm , kus praktikasüsteemi hindamine toimub	
Õppekava(d)/eriala(d) , kus hindamine läbi viiakse	
Struktuuriüksuse (mille all oleva õppekavagrupi/õppekavarühma praktikasüsteemi hindamine toimub) juhi nimi , ametikoht, kontaktandmed	
Hinnatava praktikasüsteemi (üksus/õppekavagrupp/õppekavarühm) eest vastutava(te) töötajate nimi , ametikoht, kontaktandmed	
Eneseanalüüsi põhikoostaja(d)	
Eneseanalüüsi koostamise protsessi lühikirjeldus (sh periood, kes osalesid, tööjaotus, kooskõlastamine jms)	

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Kooli ja kooli praktikasüsteemi lühitutvustus sh kuivõrd on praktika õppekavagruppides/õppekavarühmades ja erinevates õppekavades sarnane või erinev.

Palun andke siinkohal lugejale selge ja lühike ülevaade koolist (mitu õppekava, palju õpilasi jne) praktika süsteemist (kuivõrd koordineeritud tsentraalselt, kuivõrd ja millest tingitud eripärad õppekavati jne) ja analüüsitava praktika olemusest (praktika iseloom, maht, toimumise aeg jne)

1. PRAKTIKA PLANEERIMINE

Järgnevate alakriteeriumite abil kirjeldab ja analüüsib kool, kuidas toimub **praktika planeerimine**.

Palun järgige selgitava ülevaate andmise põhimõtet, st vastates lisaks “kas” vormile võimalusel ka “kuidas” vormis, viidake dokumentatsioonile ja tegevustele, mis väiteid tõendavad. Vajadusel tooge välja asjakohaseid näiteid ja trende. Vastake palun kõigile allolevate alakriteeriumide väidetele, ka siis, kui mõni väide ei rakendu teie praktika puhul (sel juhul selgitage miks)

1.1 Kool väärtustab praktikat

- Praktika on kajastatud kooli strateegilistes dokumentides
- Praktikat väärtustatakse kõikides kooli õppekavarühmades/õppekavagruppides ja tehakse omavahel koostööd praktika tulemuslikkuse tõstmiseks (interdistsiplinaarne koostöö)
- Ühtsed praktikakorralduse põhialused (süsteem) on formuleeritud
- Praktika arendusse on kaasatud ettevõtted
- Kõik praktikaga seotud osapooled on koolitatud, informeeritud, teadlikud ja kaasatud
- Koolil on olemas praktika osapoolte tunnustamissüsteem (tunnustamise põhimõtted ja kord)

1.2 Praktika on sidus

- Praktika eesmärk, õpiväljundid ja praktikaülesanded ning praktika hindamine on omavahel kooskõlas
- Praktika toetab õppekava õpiväljundite saavutamist
- Praktika sisu vastab praktika eesmärgile

1.3 Õppekorraldus toetab praktika läbiviimist

- Praktikaprotsess on kirjeldatud ja seda järgitakse
- Praktika toimumine, läbiviimine ja hindamine on seotud asjakohaste üldpädevuste arendamisega
- Praktikaga seotud tegevused toimuvad koolis ettenähtud ajakava järgi
- Praktika sooritamiseks vajalik info jõuab õigeaegselt kõikide osapoolteni
- Praktika sooritamiseks vajalikud kompetentsid on kooli õppes omandatud
- Praktika õpiväljundid on saavutatavad ette antud mahuga
- Praktika toimumist toetab digikeskkond (näit võimalus elektroonselt esitada, tagasisidestada, koondada jne praktikadokumente)
- Koolil on olemas praktika eesmärkide saavutamist toetav dokumentatsioon
- Koolil on läbi mõeldud ja toimiv praktikat puudutava informatsiooni hoidmise- ja haldamise süsteem
- Õppijal on võimalus saada tuge ja nõustamist enne praktika algust

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÖM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

<ul style="list-style-type: none"> ● Koolil on olemas praktikakoha sobivuse hindamise põhimõtted
<p>1.4 Praktikaettevõtete ettevalmistamine ja toetamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ettevõtted, kellega tehakse praktika raames koostööd, on sobivad antud praktika läbiviimiseks ● Ettevõttel on võimalik saada tuge ja nõustamist enne praktika algust ● Kool võimaldab ettevõttepoolsetel praktikajuhendajatel arendada praktikajuhendamiseks vajalikke kompetentse ● Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolituste sisu toetab praktika läbiviimiseks vajalike kompetentside omandamist ● Kool tagab, et praktikaettevõtte on tutvunud kooli poolt koostatud praktikadokumentatsiooniga ● Määratud on kooli ja ettevõtete vahelise koostöö toimimise eest vastutavad töötajad ja nende rollid ● Tööandjatel võimaldatakse tutvustada oma ettevõtteid kui praktikakohti õpilastele ● Ettevõttepoolne praktikajuhendaja on motiveeritud ja pädev õppijat juhendama ● Olemas on osapoolte vaheline kokkulepe praktika läbiviimiseks
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika planeerimine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja praktika planeerimise tugevate külgedena: <i>Tugevaid külgi välja tuues jälgige, et need oleksid nimetatud ja kirjeldatud eelpool olevas analüüsis (praktika planeerimise alakriteeriumid)</i></p>
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika planeerimine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja praktika planeerimise parendatavate külgedena: <i>Parendatavaid külgi välja tuues jälgige, et need põhineksid eelpool oleval analüüsil (praktika planeerimise alakriteeriumid)</i></p>
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika planeerimine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja, kavandatud parendustegevused ja nende elluviimise esialgse kava: <i>Siinkohal on soovitatav loetleda parendusvaldkonnad ja tuua kõrvale kavandatud parendustegevused, võimalusel ka planeeritud parendustegevuste kava</i></p>
<p>2. PRAKTIKA TOIMUMINE</p> <p>Järgnevate alakriteeriumite abil kirjeldab ja analüüsib kool, kuidas praktika toimub. <i>Palun järgige selgitava ülevaate andmise põhimõtet, st vastates lisaks “kas” vormile võimalusel ka “kuidas” vormis, viidake dokumentatsioonile ja tegevustele, mis väiteid tõendavad. Vajadusel tooge välja asjakohaseid näiteid ja trende. Vastake palun kõigile allolevate alakriteeriumide väidetele, ka siis, kui mõni väide ei rakendu teie praktika puhul (sel juhul selgitage miks)</i></p>
<p>2.1. Praktika sooritamise ja osapoolte koostöö</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Praktika on eesmärgipärane ja toimub vastavalt planeeritule (sh dokumenteeritule) ● Kõik praktikaettevõtted on kooli poolt sobivaks hinnatud ● Valitud praktika läbiviimise meetodid ja viisid sobivad praktika eesmärgiga ● Praktikal sooritatud ülesanded on õpilase poolt kirjalikult ja jooksvalt fikseeritud (nt praktikapäevikus) ● Osapooltel on ülevaade praktika kulgemisest
<p>2.2 Praktika juhendamine</p>

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÖM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttepoolne praktikajuhendaja toetab praktikanti ettevõttesse sisseelamisel ja ettevõtte töökorralduse põhimõtetega tutvumisel ja rakendamisel • Õppija juhendamine (ettevõttepoolset juhendajalt) ja nõustamine (koolipoolset juhendajalt) on tagatud kogu praktikaprotsessi jooksul • Praktikaga ja/või praktikandiga seotud küsimused/probleemid lahendatakse osapoolte vahelises koostöös
<p>2.3. Õppija praktika tulemuste hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppija saab kujundavat tagasisidet kogu praktika toimumise aja vältel • Õppijal on võimalus kasutada VÕTA 't praktika arvestamiseks • Praktika hindamisse on kaasatud kõik osapooled • Praktika kokkuvõttev hindamine toimub kokkulepitud meetodite ja kriteeriumite alusel • Praktika hindamine on praktikandi arengut toetav protsess
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika toimumine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja praktika rakendamise tugevate külgedena: <i>Tugevaid külgi välja tuues jälgige, et need oleksid nimetatud ja kirjeldatud eelpool olevas analüüsis (praktika planeerimise alakriteeriumid)</i></p>
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika toimumine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja praktika rakendamise parentatavate külgedena: <i>Parentatavaid külgi välja tuues jälgige, et need põhineksid eelpool oleval analüüsil (praktika planeerimise alakriteeriumid)</i></p>
<p>Tuginedes kriteeriumi „Praktika toimumine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja kavandatud parentustegevused ja nende elluviimise esialgse kava: <i>Siinkohal on soovitatav loetleda parentusvaldkonnad ja tuua kõrvale kavandatud parentustegevused, võimalusel ka planeeritud parentustegevuste kava</i></p>
<p>3. TAGASISIDESTAMINE JA PARENDAMINE</p> <p>Järgnevate kriteeriumite abil kirjeldab ja analüüsib kool, kuidas toimub praktika tagasisidestamine ja parendamine.</p> <p><i>Palun järgige selgitava ülevaate andmise põhimõtet, st vastates lisaks “kas” vormile võimalusel ka “kuidas” vormis, viidake dokumentatsioonile ja tegevustele, mis väiteid tõendavad. Vajadusel tooge välja asjakohaseid näiteid ja trende. Vastake palun kõigile allolevate alakriteeriumide väidetele, ka siis, kui mõni väide ei rakendu teie praktika puhul (sel juhul selgitage miks)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Praktika protsessi kohta kogutakse süsteemselt tagasisidet kõikidelt osapooltelt • Kogutud tagasiside analüüsi tulemused on kättesaadavad kõikidele osapooltele • Tagasisidet arvestatakse ja selle põhjal toimub praktikaprotsessi parendamine • Praktikaprotsessi analüüsist tulenevaid järeldusi kasutatakse õppeprotsessi/õppekava parendamisel/arendamisel. • Praktika osapoolte parimaid tegevusi praktilal märgatakse ja neid tunnustatakse
<p>Tuginedes kriteeriumi „Tagasisidestamine ja parendamine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja tagasisidestamise ja parendamise tugevate külgedena: <i>Tugevaid külgi välja tuues jälgige, et need oleksid nimetatud ja kirjeldatud eelpool olevas analüüsis (praktika planeerimise alakriteeriumid)</i></p>

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Tuginedes kriteeriumi „Tagasisidestamine ja parendamine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja **tagasisidestamise ja parendamise parendatavate külgedena:**

Parendatavaid külgi välja tuues jälgige, et need põhineksid eelpool oleval analüüsil (praktika planeerimise alakriteeriumid)

Tuginedes kriteeriumi „Tagasisidestamine ja parendamine“ eneseanalüüsi tulemustele, toob kool välja **kavandatud parendustegevused ja nende elluviimise esialgse kava:**

Siinkohal on soovitatav loetleda parendusvaldkonnad ja tuua kõrvale kavandatud parendustegevused, võimalusel ka planeeritud parendustegevuste kava

PRAKTIKAPROTSESSI ENESEANALÜÜSI KOKKUVÕTE

Lühikokkuvõtte praktikaprotsessi olulisematest tugevustest, parendusvaldkondadest ja planeeritud parendustegevustest.

Palun tooge siinkohal välja (soovitavalt loeteluna) iga kriteeriumi (planeerimine, rakendamine ning tagasisidestamine ja parendamine) peamised tugevused ja parendusvaldkonnad ning planeeritud parendustegevused

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

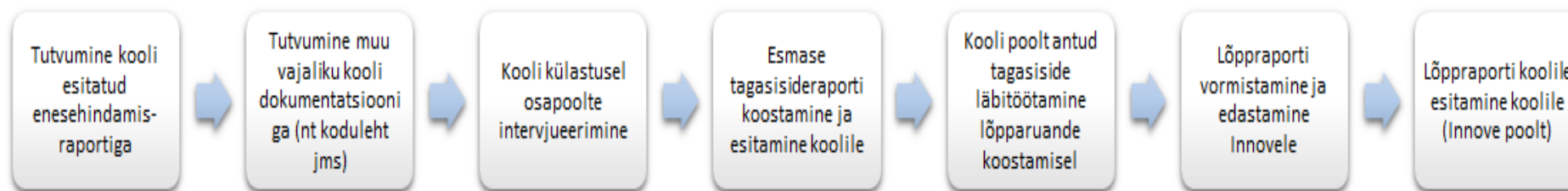
Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

PRAKTIKAPROTSESSI VÄLISHINDAMINE

Välishindajad, ehk assessorid, tutvuvad kooli esitatud praktika enesehindamise aruande jm praktikadokumentatsiooniga ning viivad koolis läbi hindamiskülastuse, mille raames intervjuerivad praktikaga seotud osapooli. Koolist saadud informatsiooni ja dokumentatsiooni sisuanalüüsile tuginedes annavad välishindajad koolile kirjaliku tagasiside praktikaprotsessi toimivusele sh tugevuste ja arendamist vajavate valdkondade osas ning soovitusi praktikasüsteemi tõhustamiseks. Kooli enesehindamist ja protsessis osalemist tunnustatakse.

Joonis: Välishindamise protsess visualiseeritult

Tunnustamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. Praktikasüsteemi läbimõeldus, loogilisus, toimivus, juhitavus, analüüs ja parendus
2. Praktikasüsteemi dokumenteeritus
3. Osapoolte kaasatus

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Skaleeritud kujul hinnatakse praktikaprotsessi kvaliteedi taset järgmiste hindamiskriteeriumide toel:

Vastab kriteeriumitele +	Vastab osaliselt kriteeriumitele +/-	Ei vasta kriteeriumitele -
<p>Kõik või suur osa praktikasüsteemist on läbimõeldud, loogiline ja toimib. Praktikaprotsess on kirjeldatud ning seda järgitakse.</p> <p>Vajalik dokumentatsioon on koostatud ning see toetab ja reguleerib praktika tõhusat toimimist. Analüüsitud on tugevusi ja parendusvaldkondi. Parendustegevused on planeeritud ja rakendatud. Praktika toimib süsteemselt, osapooli kaasavalt ja pideva parenduse põhimõtet järgivalt.</p>	<p>Praktikasüsteem on enamaltjaolt läbimõeldud ja loogiline. Praktikasüsteemi terviklik toimimine vajab arendamist. Praktikaprotsess on kirjeldatud, kuid mitte terviklikult (nt alates infotunnist lõpetades praktika tagasisideseminariga) või on kirjeldamata, kuid toimib vastavalt praktika- dokumentatsioonis kirjeldatule. Vajalik praktika- dokumentatsioon on koostatud ning seda enamalt jaolt järgitakse. Toimivat praktikasüsteemi analüüsitakse, kuid mitte piisavalt süsteemselt. Analüüsi tulemusena kaardistunud parendustegevused on planeeritud, kuid parendustegevuste rakendamine ja tegevuste mõju hindamine ei ole süsteemsed. Süsteemsuse või mõnede alakriteeriumide osas esineb puudusi. Pideva parenduse põhimõtte järgimine on praktikasüsteemis on pigem parendusvaldkonnaks</p>	<p>Praktikasüsteem ei ole piisavalt läbimõeldud ja loogiline ning selle toimimine pole piisavalt süsteemne. Praktikaprotsess on kirjeldatud, kuid seda ei järgita või on protsess kirjeldamata ja toimib peaausjalikult koolipoolsete praktikajuhendajate kogemustele/teadmistele tuginedes.</p> <p>Vajalik dokumentatsioon on koostatud, kuid selle järgimine ei toeta piisavalt praktika tõhusat toimimist või esineb dokumentatsiooni osas puudusi. Praktikasüsteemi toimimist ei analüüsita süsteemselt. Parendustegevused on planeeritud, kuid neid ei rakendata või rakendatakse pigem juhuslikkuse põhimõttel. Praktika ei toimi süsteemselt, osapooli kaasavalt ja pideva parenduse põhimõtet järgivalt. Süsteemsuse ja/või</p>

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

enamuse alakriteeriumide osas esineb puudusi.

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Lisa 1

Praktika kvaliteedimärgi statuut**Kvaliteedimärgi olemus ja eesmärk**

Haridus- ja Noorteameti poolt välja antav kvaliteedimärk on tunnustus kutse- ja kõrgkoolidele kvaliteetse praktikasüsteemi loomise ja rakendamise eest.

Kvaliteedimärgi väljastamise eesmärk on tunnustada kutse- ja kõrgkooli praktika korraldusega seonduvate tegevuste eest ning motiveerida koole praktikaga seotud arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel. Samuti taotletakse kvaliteedimärgi väljastamisega koolide teistele eeskujuks seadmist, parimate praktikate jagamist ning koolide praktikakorralduse kvaliteedi tõstmist.

Kvaliteedimärgi taotlemine

- Kvaliteedimärgi taotlemise tähtjaid kuulutab Haridus- ja Noorteamet välja üks kord aastas.
- Kvaliteedimärgi taotlemiseks esitab kool Haridus- ja Noorteametile „Praktikaprotsessi tunnustamine kutse- ja kõrghariduses“ raames välja töötatud praktikasüsteemi kvaliteedikriteeriumide alusel koostatud enesehindamise aruande.
- Komisjonil on õigus küsida taotlejalt lisaandmeid ning tagasisidet aruandes nimetatud osapooltelt.
- Lisainfot taotlemise kohta leiab Haridus- ja Noorteameti kodulehelt www.harno.ee

Kvaliteedimärgi saajate määramine

- Kvaliteedimärgi omistamise otsustab komisjon, kuhu kuuluvad tunnustatud kutse- ja kõrghariduse praktika eksperdid (assessorid), Haridus- ja Noorteameti esindaja ning tööandjate esindajad.

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÖM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

- Komisjoni suurus sõltub esitatud taotluste arvust ning komisjon kutsutakse kokku Haridus- ja Noorteameti esindaja algatusel.
- Komisjon töötab läbi kooli enesehindamise aruande ja tutvub vajadusel lisadokumentatsiooniga ja kooli praktikasüsteemi kaasatud osapoolte tagasisidega.
- Kooli enesehindamise aruande hindamise aluseks on PRÕM projekti alamtegevuse „Praktikaprotsessi tunnustamine kutse- ja kõrghariduses“ raames välja töötatud kutse- ja kõrghariduse praktikasüsteemi kvaliteedikriteeriumid.
- Kvaliteedimärgi saamiseks peavad assessorite poolt antud hinnangud kolmele põhikriteeriumile – praktika planeerimine, praktika toimumine ning tagasisidestamine ja parendamine – olema vähemalt ühe kriteeriumi lõikes „vastab kriteeriumile“ ja ülejäänud kahe osas vähemalt „vastab osaliselt kriteeriumile“.
- Kui üks kolmest hinnatavast kriteeriumist on hinnatud mittevastavaks, ehk „ei vasta kriteeriumile“, siis kvaliteedimärki ei väljastata.

Kvaliteedimärgi väljaandmine

- Kvaliteedimärk antakse välja kord aastas kahes kategoorias – kutseharidus ja kõrgharidus.
- Kvaliteedimärk kehtib ainult tunnustamisprotsessi läbinud kooli, õppekavade või õppekavagruppide (-rühmade) osas.
- Kvaliteedimärk väljastatakse elektrooniliselt, mida kool kasutab vastavalt oma soovile kas kooli kodulehel või väljatrükituna kooli siseruumides.
- Kvaliteedimärgi kehtivusaeg on 5 aastat, periood on märgitud kvaliteedimärgile.
- Tunnustatud koolide nimed avaldab Haridus- ja Noorteamet oma kodulehel.

„Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (PRÕM)

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks